

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

P8_TA(2015)0228

Komisijos 2014 m. Turkijos pažangos ataskaita

2015 m. birželio 10 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Komisijos parengtos Turkijos 2014 m. pažangos ataskaitos (2014/2953(RSP))

(2016/C 407/07)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į Komisijos parengtą 2014 m. Turkijos pažangos ataskaitą (SWD(2014)0307),
- atsižvelgdamas į 2014 m. spalio 8 d. Komisijos komunikatą Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai 2014–2015 m.“ (COM(2014)0700),
- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezolucijas, ypač į 2010 m. vasario 10 d. rezoliuciją dėl 2009 m. Turkijos pažangos ataskaitos ⁽¹⁾, 2011 m. kovo 9 d. rezoliuciją dėl 2010 m. Turkijos pažangos ataskaitos ⁽²⁾, 2012 m. kovo 29 d. rezoliuciją dėl 2011 m. Turkijos pažangos ataskaitos ⁽³⁾, 2013 m. balandžio 18 d. rezoliuciją dėl 2012 m. Turkijos pažangos ataskaitos ⁽⁴⁾, 2013 m. birželio 13 d. rezoliuciją dėl padėties Turkijoje ⁽⁵⁾, 2014 m. kovo 12 d. rezoliuciją dėl 2013 m. Turkijos pažangos ataskaitos ⁽⁶⁾, 2014 m. lapkričio 13 d. rezoliuciją ⁽⁷⁾ dėl Turkijos veiksmų, dėl kurių kyla įtampa Kipro Respublikos išskirtinėje ekonominėje zonoje, ir 2015 m. sausio 15 d. rezoliuciją „Žodžio laisvė Turkijoje“ ⁽⁸⁾,
- atsižvelgdamas į savo 2015 m. balandžio 15 d. rezoliuciją dėl armėnų genocido 100-ųjų metinių ⁽⁹⁾,
- atsižvelgdamas į 2005 m. spalio 3 d. derybų su Turkija programą,
- atsižvelgdamas į 2008 m. vasario 18 d. Tarybos sprendimą 2008/157/EB ⁽¹⁰⁾ dėl principų, prioritetų ir sąlygų, įvardytų Stojimo partnerystės su Turkijos Respublika programoje (stojimo partnerystė), ir į ankstesnius 2001 m., 2003 m. ir 2006 m. Tarybos sprendimus dėl stojimo partnerystės,
- atsižvelgdamas į 2010 m. gruodžio 14 d., 2011 m. gruodžio 5 d., 2012 m. gruodžio 11 d., 2013 m. birželio 25 d., 2014 m. spalio 24 d. ir 2014 m. gruodžio 16 d. Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) 46 straipsnį, kuriame teigiama, kad susitariančios šalys įsipareigoja vykdyti galutinius Europos Žmogaus Teisių Teismo (EŽTT) sprendimus kiekvienoje byloje, su kuria jos susijusios kaip bylos šalys,
- atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartiją,
- atsižvelgdamas į 2014 m. kovo 28 d. Pasaulio banko ataskaitą „ES ir Turkijos muitų sąjungos įvertinimas“ (angl. „Evaluation of the EU-Turkey Customs Union“),
- atsižvelgdamas į Komisijos ataskaitą dėl Turkijos pažangos įgyvendinant vizų režimo liberalizavimo veiksmų plano reikalavimus (COM(2014)0646),

⁽¹⁾ OL C 341 E, 2010 12 16, p. 59.

⁽²⁾ OL C 199 E, 2012 7 7, p. 98.

⁽³⁾ OL C 257 E, 2013 9 6, p. 38.

⁽⁴⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0184.

⁽⁵⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2013)0277.

⁽⁶⁾ Priimti tekstai, P7_TA(2014)0235.

⁽⁷⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2014)0052.

⁽⁸⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0014.

⁽⁹⁾ Priimti tekstai, P8_TA(2015)0094.

⁽¹⁰⁾ OL L 51, 2008 2 26, p. 4.

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

- atsižvelgdamas į Užsienio reikalų komiteto nuolatinės pranešėjos Turkijos klausimu Kati Piri darbą,
 - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 123 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi 2005 m. spalio 3 d. pradėtos stojimo derybos su Turkija ir šių derybų pradžia yra ilgalaikio, iš anksto nenumatomos baigties proceso, grindžiamo sąžiningomis ir griežtomis sąlygomis ir išipareigojimu vykdyti reformas, atskaitos taškas;
- B. kadangi ES tebėra pasiryžusi toliau plėstis, nes tai viena iš pagrindinių politikos krypčių, skatinančių taiką, demokratiją, saugumą ir gerovę Europoje; kadangi kiekviena šalis kandidatė bus vertinama pagal savo nuopelnus ir, kad remdamasi tuo, Komisija nenumato galimybės naujoms šalims įstoti į ES per šią teisėkūros kadenciją;
- C. kadangi Turkija išipareigojo įvykdyti Kopenhagos kriterijus, imtis tinkamų ir veiksmingų reformų, puoselėti gerus kaimyninius santykius ir palaipsniui suartėti su ES; kadangi šios Turkijos pastangos turėtų būti laikomos jos galimybe stiprinti savo institucijas ir tęsti demokratizavimo bei modernizavimo procesą;
- D. kadangi pagal organizacijos „Freedom House“ spaudos ir žiniasklaidos laisvės indeksą Turkija šiuo metu priskiriama šalims, kuriose nėra laisvos spaudos ir yra tik dalinė interneto laisvė;
- E. kadangi organizacija „Žurnalistai be sienų“ 2014 m. įvertino Turkiją kaip vieną iš šalių, kuriose žurnalistai patyrė daugiausiai grasinimų ir fizinių išpuolių;
- F. kadangi ES turėtų išlikti reformų Turkijoje etalonu;
- G. kadangi, remiantis 2006 m. gruodžio mėn. vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo išvadomis, visapusiška atitiktis Kopenhagos kriterijams ir ES integracijos pajėgumai yra įstojimo į ES pagrindas;
- H. kadangi derybų procese labai svarbus teisinės valstybės principas, be kita ko, valdžių padalijimas, kova su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu, susirinkimų ir taikaus protesto laisvė, žodžio ir žiniasklaidos laisvė, moterų teisės, religijos laisvė, (nacionalinėms) mažumoms priklausančių asmenų teisės ir kova su pažeidžiamų grupių, pavyzdžiui, romų ir lesbiečių, gejų, biseksualių, translyčių bei interseksualių asmenų (LGBTI), diskriminacija;
- I. kadangi Komisija savo komunikate „Plėtros strategija ir pagrindiniai uždaviniai 2014–2015 m.“ padarė išvadą, kad Turkija ekonominiu ir energetinio saugumo požiūriu yra strateginė ES partnerė ir kad būtinas bendradarbiavimas su Turkija užsienio politikos klausimais; kadangi tame pačiame komunikate Komisija išreiškė susirūpinimą dėl pagrindinių teisių apsaugos, teismų nepriklausomumo, teisinės valstybės principų, teisės į susirinkimų ir žodžio laisvę;
- J. kadangi Turkija jau devyni metai iš eilės vis neįgyvendina nuostatų, išdėstytų EB ir Turkijos asociacijos susitarime ir jo papildomame protokole; primena, kad toks atsisakymas vis dar labai kenkia derybų procesui;
- K. kadangi, siekdama padidinti stabilumą ir skatinti gerus kaimyninius santykius, Turkija turi dėti daugiau pastangų, kad išspręstų išliekančias dvišales problemas, įskaitant dėl neįvykdytų teisinių išipareigojimų ir ginčų su savo artimiausiomis kaimynėmis dėl sausumos ir jūrų sienų bei oro erdvės, vadovaudamasi JT chartijos ir tarptautinės teisės nuostatomis;
- L. kadangi Turkijos valdžios institucijos neleido vėl atidaryti stačiatikių vienuolyno Heybeliada saloje;

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

ES ir Turkijos santykių būklė

1. palankiai vertina Komisijos parengtą 2014 m. Turkijos pažangos ataskaitą ir pritaria jos išvadai, kad Turkija yra svarbi strateginė ES partnerė ir kad aktyvios bei pasitikėjimą keliančios derybos būtų tinkamas visų ES ir Turkijos santykių galimybių išnaudojimo pagrindas; pabrėžia, kad derybų su ES vykdomas reformų procesas galėtų būti didelė galimybė Turkijai sukurti stiprią pliuralistinę demokratinę sistemą, turinčią tvirtas institucijas bei naudingą visiems Turkijos piliečiams, taip pat užmegzti glaudesnius santykius su ES; prašo Komisijos iš naujo įvertinti, kaip iki šiol vyko derybos ir kaip galėtų būti pagerinti ir suintensyvinti ES ir Turkijos santykiai ir bendradarbiavimas;

2. pabrėžia, kad veiksmingi ir funkcionalūs santykiai, grindžiami ES ir Turkijos dialogu, glaudesniu bendradarbiavimu, tarpusavio išpareigojimu ir derybomis, yra naudingi tiek ES, tiek Turkijai, atsižvelgiant į jų geografinį artumą, istorinius ryšius, didelę ES gyvenančių turkų bendruomenę, glaudžius ekonominius ryšius ir bendrus strateginius interesus; ragina Turkiją, nustatant savo vidaus politiką, didžiausią dėmesį skirti reformų procesui; mano, kad ES turėtų pasinaudoti šia galimybe, kad taptų pagrindiniu tolesnės demokratizacijos Turkijoje proceso ramsčiu propaguodama visuotines vertybes ir Europos reguliavimo standartus, kaip reformų proceso lyginamuosius kriterijus, taip pat padėdama Turkijai sukurti tvirtas demokratinės institucijas ir veiksmingą teisėkūrą, grindžiamą pagarba pagrindinėms laisvėms, žmogaus teisėms ir teisinės valstybės principams, bei atstovauti ir ginti visų Turkijos visuomenės sluoksnių interesus;

3. ragina Turkijos vyriausybę paspartinti derybų tempą ir ragina ją be išlygų išpareigoti laikytis demokratiškos vertybių ir principų, kurie yra ES pamatas; palaiko naujos sudėties Komisijos pastangas glaudžiau bendradarbiauti su Turkija bendrų interesų srityje ir sprendžiant bendrus uždavinius; palankiai vertina 2013 m. lapkričio mėn. pradėtas derybas dėl 22 skyriaus (regioninė politika);

4. palankiai vertina tai, kad išrinktas įtraukiausias ir reprezentatyviausias parlamentas Turkijos šiuolaikinėje istorijoje, atspindintis šalies įvairovę; palankiai vertina Turkijos demokratijos atsparumą ir jos gyventojų demokratinę dvasią – tai parodė labai aukštas rinkėjų aktyvumas ir išpūdingas pilietinės visuomenės savanorių dalyvavimas rinkimų dieną; ragina visas politines partijas dirbti kartu ir sudaryti stabilią bei įtraukią vyriausybę, kuri siektų suteikti naujos energijos Turkijos demokratizacijos procesui ir reformų dialogui su ES;

5. pabrėžia, kad siekiant sukurti palankią aplinką Turkijos ir ES bendradarbiavimui labai svarbu dėti daugiau pastangų tiesioginiams žmonių tarpusavio ryšiams; todėl pabrėžia, kad, siekiant glaudesnių ryšių tarp ES ir Turkijos, turėtų būti daroma konkreti pažanga vizų režimo liberalizavimo klausimu, remiantis bevizio režimo su Turkija veiksmų plane nustatytų reikalavimų įgyvendinimu; pabrėžia, kad pereinamuoju laikotarpiu ES turėtų palengvinti verslininkams galimybę gauti vizas ir kad turėtų būti aktyviai skatinamos studentų ir akademinėjų mainų programos ir galimybės atvykti pilietinės visuomenės atstovams; mano, kad didesnės galimybės atvykti į ES būtų dar vienas paramos reformų procesui Turkijoje būdas;

Teisinė valstybė ir demokratija

6. pažymi, kad Turkija ir toliau įgyvendina ankstesnių metų reformas; šiuo klausimu palankiai vertina ta, kad pakeistos su politinėmis partijomis ir rinkimų kampanijomis susijusios teisės normos, kuriomis vadovaujantis dabar leidžiama, kad politinės kampanijos būtų vykdomos ne turkų kalba, įteisinta galimybė partijai turėti kelis pirmininkus ir sušvelnintos taisyklės, kuriomis reglamentuojama politinių partijų vietos organizacija; pakartoja, kad svarbu sumažinti dabartinį 10 proc. rinkiminį slenkstį, nes tai sudarytų galimybes visiems Turkijos visuomenės sluoksniams dalyvauti politiniame gyvenime;

7. pabrėžia, kad priėmus naują konstituciją, pagrįstą visuomenės pliuralizmo, įtraukumo ir tolerantiškumo skatinimo nuostatomis, būtų sustiprintas reformų procesas ir būtų padėtas tvirtas pagrindinių laisvių ir teisinės valstybės pagrindas; giria Konstitucinio taikinimo komiteto, kuris iki savo veiklos nutraukimo pasiekė bendrą sutarimą dėl 60 konstitucinių pakeitimų, atliktą darbą; kartoja savo raginimą tęsti konstitucinių reformų procesą ir pabrėžia, jog nauja konstitucija turėtų būti parengta plačiu visų politinių jėgų ir visos visuomenės bendru sutarimu; ragina Turkiją konstitucinės reformos procese konsultuotis su Venecijos komisija;

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

8. palankiai vertina naują Turkijos vyriausybės parengtą strategiją visus naujų teisės aktus nukreipti į ES reikalų ministeriją, siekiant padidinti ministerijos koordinavimo vaidmenį ir didinti teisės aktų projektų atitiktį ES standartams; šiais klausimais rekomenduoja, kai įmanoma, glaudžiai konsultuotis su Venecijos komisija, taip pat palaikyti intensyvesnį dialogą su Europos Komisija dėl rengiamų naujų teisės aktų ir dėl galiojančių teisės aktų įgyvendinimo, kad būtų užtikrinta atitiktis ES *acquis*;

9. pabrėžia, kad teisėkūros proceso metu svarbu tinkamai konsultuotis su pilietine visuomene; todėl rekomenduoja vykdyti teisėkūros ir politikos formavimo procesus ir įgyvendinant naujus teisės aktus sukurti struktūrizuotų konsultacijų su pilietine visuomene mechanizmus; giria aktyvią Turkijos pilietinę visuomenę; pabrėžia, kad skubiai reikalingos nuoseklios reformos, kuriomis būtų užtikrinta asociacijų ir saviraiškos laisvė, suteikta galimybė pilietinės visuomenės organizacijoms laisvai, be apribojimų veikti ir pagerintos jų galimybės gauti finansavimą;

10. tvirtai remia ir skatina Turkijos vyriausybės ir visų kitų suinteresuotųjų subjektų pastangas pasiekti visapusišką ir tvarų taikos susitarimą su kurdų bendruomene, pagrįstą derybomis su PKK (Kurdistano darbininkų partija), kuri įtraukta į ES sudarytą teroristinių organizacijų sąrašą, bei įgyvendinti kurdų bendruomenės socialinės, ekonominės ir politinės integracijos procesą; tvirtai palaiko Tautų demokratinės partijos (HDP) pranešimą apie neeilinį PKK suvažiavimą, kuriame bus nuspręsta nutraukti ginkluotą kovą ir laikytis metodo puoselėti demokratinę politiką; primygtinai ragina vyriausybę ir toliau teikti prioritetą kurdų kilmės piliečių socialinėms, kultūrinėms ir politinėms teisėms bei nediskriminavimui ir stiprinti šias vertybes; palankiai vertina 2014 m. birželio 11 d. Turkijos Respublikos Didžiojo Nacionalinio Medžliso priimtą įstatymą, kuriuo siekiama konflikto sprendimo procesui suteikti tvirtesnį teisinį pagrindą ir kuris apima priemones, skirtas terorizmui įveikti, socialinei įtraukčiai sustiprinti, reintegruoti iš PKK pasitraukusius ir nusiginklavusius asmenis bei parengti visuomenės nuomonę buvusių kovotojų sugrįžimui; yra įsitikinęs, kad sėkmingas kurdų klausimo sprendimas ypač svarbus ir labai teigiamai prisidėtų prie demokratijos, taikos, stabilumo ir žmogaus teisių apsaugos Turkijoje; todėl ragina visas politines partijas palaikyti šį procesą; ragina Komisiją teikti techninę paramą ir skirti turimus Pasirengimo narystei pagalbos priemonės (PNPP) išteklius, be kita ko, socialinės ir ekonominės integracijos bei švietimo programoms Turkijos pietryčiuose, nes tai galimybė paskatinti kurdų klausimo sprendimo procesą; pažymi, kad derybos dėl 22 skyriaus (regioninė politika) galėtų padėti Turkijai parengti veiksmingą Pietryčių Turkijos sanglaudos programą;

11. apgailestauja dėl Turkijos valstybinės hidraulinių darbų tarnybos sprendimo tęsti Iliisu užtvankos darbus, kurie turės itin sunkių socialinių, ekologinių ir politinių padarinių; primena, kad šiame regione daugiausia gyvena kurdai ir kad statybos turės didelį neigiamą poveikį kurdams ir jų kultūrai;

12. reiškia susirūpinimą dėl 2014 m. gruodžio 3 d. organizacijos „Transparency International“ paskelbto 2014 m. korupcijos suvokimo indekso, kuris atskleidžia staigų suvokiamos korupcijos padidėjimą Turkijoje per praėjusius metus ir kuriame Turkija šiuo metu užima 64-ąją vietą; labai apgailestauja dėl to, kaip Turkijos vyriausybė ir Turkijos parlamentas reagavo į 2013 m. gruodžio mėn. pateiktus kaltinimus dėl korupcijos (be kita ko, buvusių vyriausybės narių), ir dėl to, kad nebuvo imtasi jokių veiksmų reaguojant į labai didelės korupcijos tyrimus; reiškia susirūpinimą dėl korupcijos atvejus tyrusių žurnalistų baudžiamojo persekiojimo; ragina užtikrinti skaidrų ir nepriklausomą 2013 m. gruodžio mėn. pateiktų kaltinimų tyrimą; pabrėžia, kad reikia daugiau politinės valios siekiant sukurti tinkamą teisinę sistemą kovai su korupcija, kuri ne tik ardo institucijų demokratinį veikimą ir žmonių pasitikėjimą demokratija, bet ir gali pakenkti ekonominiams vystymuisi ir investicijoms palankiai aplinkai;

13. reiškia susirūpinimą dėl neseniai atliktų Aukščiausiosios teisėjų ir prokurorų tarybos įstatymo pakeitimų ir vėliau įvykdytų daugelio teisėjų ir prokurorų perkėlimų į kitas pareigas ir atleidimų iš pareigų, taip pat policijos pareigūnų suėmimų, perkėlimų į kitas pareigas ir atleidimų iš pareigų, kurie kelia rimtų ir pagrįstų abejonių dėl teismų nepriklausomumo, nešališkumo ir efektyvumo, valdžių padalijimo ir atitikties teisinės valstybės principui, o tai tebėra pagrindiniai Kopenhagos politiniai kriterijai; yra susirūpinęs dėl dažnų pagrindinių teisės aktų pakeitimų, priimtų be deramų konsultacijų su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais; teigiamai vertina Kovos su terorizmu įstatymo 10 straipsnio panaikinimą; vis dėlto yra susirūpinęs tuo, kad dėl labai plačių apibrėžčių Kovos su terorizmu įstatymo taikymo sritis vis dar per plati ir esama itin plataus aiškinimo galimybių; primena, jog reikia pakeisti Baudžiamojo kodekso 314 straipsnį, kad baudžiamajon atsakomybėn būtų galima patraukti tik teroristinės ar ginkluotos organizacijos narius arba prie jų veiklos prisidedančius asmenis; ragina bendradarbiaujant su visais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais priimti ES standartus atitinkančią teismų reformos strategiją; palankiai vertina pirmąjį žingsnį siekiant sutrumpinti maksimalią

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

kardomojo kalnimo trukmę nuo 10 iki 5 metų, tačiau primygtinai pabrėžia, jog, siekiant išvengti kardomojo kalnimo faktiško tapimo bausme, būtina toliau ją trumpinti; pabrėžia, kad svarbu įsteigti regioninius apeliacinius teismus ir priimti visas atitinkamas priemones siekiant užtikrinti tinkamą procesą; ragina Turkiją toliau reformuoti teisingumo sistemą bei užtikrinti sąžiningą ir veiksmingą visų vaikų teisę į teisingumą;

14. išreiškia didelį susirūpinimą dėl 2014 m. balandžio 26 d. įsigaliojusio Įstatymo Nr. 6532, kuriuo labai išplečiamos Nacionalinės žvalgybos agentūros (MİT) galios ir taip suvaržoma žiniasklaidos laisvė, saviraiškos laisvė ir teisė susipažinti su viešajam interesui svarbia informacija, agentūros darbuotojai iš esmės įgyja imunitetą nuo teismo proceso, taip pat pažeidžiamos privatumo taisyklės suteikiant agentūrai galimybę be teismo sprendimo gauti asmens duomenis; mano, kad šios nuostatos pažeidžia Turkijos prievoles, susijusias su tarptautine humanitarine teise ir pačios šalies nacionalinės teisės aktais;

15. palankiai vertina keletą svarbių Turkijos Konstitucinio Teismo sprendimų, kuriais ginama teisinės valstybės principas ir pagrindinės teisės, pavyzdžiui, saviraiškos laisvė, ir kuriais pademonstruotas konstitucinės sistemos atsparumas; be to, pažymi, kad Konstitucinio Teismo sprendimuose atkreiptas dėmesys į netinkamą su „Ergenekon“ ir „Sledgehammer“ bylomis susijusių tyrimų ir po jų vykusių teismo procesų vykdymą; palankiai vertina tai, kad Konstitucinis Teismas ir toliau gauna individualius ieškinius; reiškia susirūpinimą dėl Baudžiamojo kodekso pakeitimų, ypač dėl „pagrįsto įtarimo“ sąvokos naudojimo, kuriuo sudaromos galimybės savavališkiems išpuoliams prieš opoziciją; pažymi, kad šie pakeitimai priimti nepasikonsultavus su Komisija (priešingai nei sutarta per derybas);

16. reiškia didelį susirūpinimą dėl didelio politinio susipriešinimo Turkijoje; primena, kad pliuralizmas turėtų būti bet kokio demokratinio režimo pagrindas; todėl primygtinai ragina skatinti visų Turkijos politinių jėgų dialogą; pabrėžia, kad toks dialogas būtinas svarbių, ilgalaikių reformų procesams, naujai konstitucijai ir deryboms dėl kurdų klausimo sprendimo; ragina valdančią partiją ir opoziciją dėti pastangas bendradarbiauti bei siekti bendro sutarimo ir į sprendimų priėmimo procesą aktyviai įtraukti pilietinę visuomenę;

Pagarba žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms

17. palankiai vertina 2014 m. kovo mėn. priimtą Europos žmogaus teisių konvencijos (EŽTK) pažeidimų prevencijos veiksmų planą kaip svarbų žingsnį link Turkijos teisinės sistemos suderinimo su Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika ir tikisi, kad vyriausybė imsis papildomų veiksmų jame pateiktoms rekomendacijoms įgyvendinti; pabrėžia, kad Turkijos narystė Europos Taryboje įpareigoja Turkiją siekti aukštų politinių ir teisinių standartų, ir prašo Turkijos vykdant savo reformų procesą visapusiškai bendradarbiauti su Europos Taryba ir Venecijos komisija; primena, kad derybų pažanga priklauso nuo teisinės valstybės principo ir pagrindinių teisių laikymosi;

18. su susirūpinimu pažymi, kad dauguma tyrimų apie 2013 m. gegužės ir birželio mėn. įvykius Gezi parke ir kaltinimų dėl neproporcingo jėgos naudojimo ir policijos piktnaudžiavimo dar neišnagrinėti ir kad padaryta menka pažanga nustatant įtariamus nusikaltėlius; pabrėžia, kad ombudsmenas, gavęs daug skundų dėl policijos pareigūnų jėgos naudojimo Gezi protestų metu, paskelbė ataskaitą, kurioje padarė išvadą, kad jėgos panaudojimas buvo neproporcingas; ragina Turkijos valdžios institucijas atlyginti žalą visiems nukentėjusiems, kurie buvo taikūs protestuotojai, taip pat asmenims, kurie nebuvo protestuotojai, bet tik atsitiktinai atsidūrė įvykių vietoje; ragina veiksmingai užbaigti nešališkus tyrimus visose bylose dėl valstybės pareigūnų tariamo netinkamo elgesio ir nusikaltusius patraukti atsakomybėn; pabrėžia, kad vėliau reikia priimti tarptautinius standartus atitinkančias aiškias taisykles dėl policijos vaidmens ir jėgos naudojimo; primygtinai ragina panaikinti teisės į taikius susirinkimus apribojimus ir pabrėžia, kad kiti teisės aktai, pavyzdžiui, kovos su terorizmu teisės aktai, neturėtų būti naudojami siekiant užkirsti kelią žmonių galimybėms naudotis savo teise taikiai protestuoti ir kad taikios demonstracijos neturėtų būti suėmimo priežastis; ragina Turkijos vyriausybę numatyti tinkamą, objektyvią ir skaidrią stabdžių ir atsvarų sistemą, apribojančią teisėsaugos institucijų galias; ragina Turkijos valdžios institucijas sukurti nepriklausomą ir veiksmingą skundų dėl policijos veiksmų nagrinėjimo mechanizmą; reiškia didelį susirūpinimą dėl vidaus saugumo teisės aktų rinkinio, kuriuo pažeidžiamas policijos veiklos teisminės priežiūros principas ir kurio taikymo sritis yra pernelyg plati;

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

19. pabrėžia, jog reikia pakeisti Turkijos nacionalinės žmogaus teisių institucijos įstatymą, kad ji taptų nepriklausoma institucija, turėtų reikiamus išteklius, būtų atskaitinga visuomenei ir kad jos veikloje dalyvautų pilietinės visuomenės grupės; atkreipia dėmesį į ombudsmeno ataskaitoje pateiktas rekomendacijas, įskaitant reikalavimą tik kraštutiniu atveju ir griežtai kontroliuojant, palaipsniui bei proporcingai naudoti policijos jėgą; pabrėžia, kaip svarbu sustiprinti ombudsmeno teisę imtis veiksmų savo iniciatyva, jo galimybes vykdyti patikras vietoje ir užtikrinti tinkamą ombudsmeno sprendimų tolesnį vykdymą;

20. giria Turkiją dėl augančios romų pilietinės visuomenės; tikisi, kad naujosios romų organizacijoms bus teikiama parama ir laiko tam, kad jos galėtų prasmingai dalyvauti bendradarbiavimo iniciatyvose, skirtose parengti ir įgyvendinti vietos ir nacionalinio lygmenų priemones; rekomenduoja vyriausybei suderinti esamus apgyvendinimo projektus su socialiniais ir ilgalaikiais, pavyzdžiui, sveikatos priežiūros ir švietimo, aspektais; palankiai vertina kovai su diskriminacija skirtus bendruosius veiksmų planus, kurie galėtų suteikti romams daugiau galimybių patekti į darbo rinką;

21. primygtinai ragina Turkijos vyriausybę teikti prioritetą žiniasklaidos laisvės užtikrinimui ir sukurti tinkamą teisinę sistemą, kuria užtikrinamas pliuralizmas, vadovaujantis tarptautiniais standartais; smerkia Turkijos vyriausybės pastangas uždrausti prieigą prie socialinės žiniasklaidos ir interneto svetainių arba uždaryti pastarąsias be teismo nutarties, ribojamąjį požiūrį į žiniasklaidos laisvę, taip pat spaudimą žiniasklaidos priemonėms ir žurnalistams, dažnai pasireiškiantį žurnalistų bauginimais, atleidimais iš darbo arba suėmimais bei plačiai paplitusia autocenzūra; atkreipia dėmesį į tai, kad saviraiškos laisvės pažeidimų skaičius padidėjo po 2013 m. gruodžio mėn. korupcijos skandalo; mano, kad būtina sukurti teisinę sistemą, kuria užtikrinamas visiškas skaidrumas žiniasklaidos priemonių grupių nuosavybės klausimu; pakartoja, kad ES yra įsipareigojusi užtikrinti laisvę reikšti mintis bet kokia forma, ir ragina ES delegaciją Turkijoje toliau stebėti teismo bylas prieš žurnalistus ir žmogaus teisių gynėjus;

22. smerkia naujausius policijos reidus ir daugelio žurnalistų ir žiniasklaidos atstovų sulaikymą 2014 m. gruodžio 14 d. Turkijoje; primena, kad laisva ir įvairias nuomones skelbianti spauda, kaip ir tinkamas teisinis procesas ir teismo nepriklausomumas, yra vieni iš pagrindinių demokratijos principų; todėl pabrėžia, kad visais atvejais reikia i) kaltinamiesiems teikti pakankamą ir skaidrią informaciją apie kaltinimus, ii) suteikti kaltinamiesiems visišką kaltinamųjų įrodymų prieinamumą ir visas teises į gynybą, iii) užtikrinti tinkamą bylų nagrinėjimą, kad būtų galima nedelsiant ir be jokių pagrįstų abejonių patikrinti kaltinimų teisingumą; ragina Turkijos valdžios institucijas kuo greičiau peržiūrėti ir spręsti bylas ir laikyti tarptautinių tinkamo teisinio proceso standartų bylose, kurias ji primygtinai siekia nagrinėti;

23. tvirtina, kad naujausi Turkijos vyriausybės veiksmai, nukreipti prieš spaudos laisvę ir nuomonių įvairovę, yra nesuderinami su ES pagrindinėmis teisėmis, taigi prieštarauja derybų proceso dvasiai;

24. mano, kad, laikantis ES įsipareigojimo vadovautis teisinės valstybės principais ir pagrindinėmis vertybėmis, Turkijoje reikia skubiai vykdyti teisminių institucijų ir pagrindinių teisių, taip pat teisingumo, laisvės ir saugumo sričių reformas; be to, mano, kad oficialių 23 skyriaus (teismų sistema ir pagrindinės teisės) ir 24 skyriaus (teisingumas, laisvė ir saugumas) atidarymo kriterijų įvykdymas yra svarbus žingsnis siekiant paskatinti iš tiesų veiksmingas reformas ir užtikrinti, kad reformų procesas Turkijoje būtų grindžiamas ES vertybėmis ir standartais; pakartoja savo raginimą Tarybai, kai tik bus įvykdytos nustatytos sąlygos, pradėti derybas dėl teisminių institucijų ir pagrindinių teisių, taip pat dėl teisingumo, laisvės ir saugumo; ragina Turkiją kuo daugiau bendradarbiauti šiuo klausimu; ragina Komisiją nedelsiant plėtoti tolesnį dialogą ir bendradarbiavimą su Turkija srityse, kurias apima 23 ir 24 skyriai, kad būtų skatinamas bendras suvokimas apie reikiamas reformas;

25. palankiai vertina sprendimą, kad 2014–2020 m. laikotarpiu reformoms, susijusioms su teisine valstybe ir pagrindinėmis teisėmis, vidaus reikalais ir pilietine visuomene, bus skiriamas didesnis finansavimas pagal II pasirengimo narystei pagalbos priemonę (PNPP); atkreipia dėmesį į tai, kad teisinės valstybės principo propagavimas, demokratija ir pagrindinės laisvės yra svarbiausi pasirengimo narystei paramos principai; primena Tarybos 2014 m. gruodžio mėn. išvadas, kad bus siekiama didesnės sąsajos tarp finansinės paramos ir bendros padarytos pažangos įgyvendinant pasirengimo narystei strategiją, įskaitant visišką teisinės valstybės principo ir pagrindinių laisvių užtikrinimą; be to, ragina Komisiją atidžiai stebėti II PNPP įgyvendinimą visose šalyse kandidatėse ir paskirti lėšų pagal Europos demokratijos ir

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

žmogaus teisių rėmimo priemonę (EDŽTRP), kad būtų remiama saviraiškos laisvė, įskaitant žiniasklaidos laisvę, žiniasklaidos įvairovę, asociacijų ir susirinkimų laisvę, su profesinėmis sąjungomis susijusias teises ir minties laisvę;

26. atkreipia dėmesį į tai, kad Turkija prisidėjo prie 2014 m. rugpjūčio 1 d. Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (Stambulo konvencija) įsigaliojimo; vis dėlto yra susirūpinęs dėl to, kad smurto prieš moteris lygis nuolat išlieka aukštas ir kad nėra įgyvendinamos nacionalinės teisės apsaugos priemonės, kuriomis būtų siekiama užkirsti kelią šiam smurtui; ragina Turkijos valdžios institucijas suteikti reikiamą pastogę smurto aukomis tapusioms moterims ir vaikams apsaugoti; rekomenduoja Turkijos vyriausybei skatinti lyčių lygybę politikos, ekonomikos, socialinėje, kultūros, pilietinėje ir visose kitose srityse; ragina Turkijos vyriausybę, bendradarbiaujant su pilietine visuomene ir susijusiomis verslo asociacijomis, suteikti moterims daugiau galimybių užsiimti verslu ir sumažinti jų prieigos prie ekonominės veiklos kliūtis, taip pat ragina Turkijos vyriausybę šiomis aplinkybėmis užsibrėžti plataus užmojo tikslą, susijusį su moterų galimybėmis įsidarbinti; pažymi, kad remiantis Pasaulio ekonomikos forumo 2014 m. Pasaulinio lyčių atotrūkio ataskaita (angl. *Global Gender Gap Report*), Turkija užima 125 vietą iš 142 valstybių; labai apgailestauja dėl pastabų, kurių tam tikri pareigūnai ir vyriausybės atstovai pateikė kalbėdami apie moterų vaidmenį Turkijos visuomenėje, ir pabrėžia, kad svarbu kovoti su prieš moteris nukreiptais stereotipais ir tendencingumu visuomenėje;

27. pabrėžia, kad svarbu tęsti reformų procesą minties, sąžinės ir religijos laisvių srityje, sudarant galimybes religinėms bendruomenėms gauti juridinio asmens statusą, panaikinant visus dvasininkų mokymo, skyrimo, oficialios gyvenamosios vietos nustatymo ir paveldėjimo apribojimus ir užtikrinant, kad būtų įgyvendinamos visos susijusios Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų ir Venecijos komisijos rekomendacijos; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia, kad reikia skatinti dialogą su alevitų bendruomene, tinkamai pripažinti „Cem“ namus religinių apeigų vietomis ir leisti vėl atidaryti Chalkės graikų ortodoksų seminariją, panaikinti kliūtis jos tinkamam veikimui ir leisti oficialiai naudoti bažnytinį ekumeninio patriarcho titulą; prašo atitinkamų Turkijos valdžios institucijų spręsti visus neišspręstus klausimus, susijusius su Šv. Gabrieliaus vienuolynui priklausančios žemės grąžinimu ir kitomis Sirų ortodoksų bažnyčios pretenzijomis į žemę; primena, kaip svarbu tinkamai įgyvendinti Venecijos komisijos rekomendacijas dėl Imbrozo ir Tenedo, susijusias su turto apsauga ir švietimo teisėmis; pabrėžia būtinybę, paisant Europos vertybių, visiškai gerbti teisę į skirtingą gyvenimo būdą, tiek pasaulietinį, tiek pagrįstą tikėjimu, taip pat išsaugoti valstybės ir religijos atskyrimą; pabrėžia, kad svarbu apsaugoti mažumų teises; reiškia apgailestavimą dėl to, kad prieš dvejus metus panaikinus ankstesnę įstatymą dėl dabartinio teisinio vakuumo nemusulmoniškiems labdaros fondams neįmanoma rinkti savo valdymo organų;

28. pabrėžia, kad reikia pripažinti teisę atsisakyti eiti privalomą karinę tarnybą dėl religinių ar moralinių įsitikinimų;

29. ragina Turkiją dėti daug pastangų siekiant apsaugoti LGBTI bendruomenės teises ir mano, kad konkrečios kovos su diskriminacija, neapykantą kurstančiais pareiškimais, rasizmu, ksenofobija, antisemitizmu ir netolerancija institucijos sukūrimas sustiprintų žmogaus teises Turkijoje; ragina Turkiją priimti visapusiškus kovos su diskriminacija teisės aktus, įskaitant diskriminacijos ir neapykantą kurstančių kalbų dėl etninės kilmės, religijos, lytinės orientacijos, lyties ar lytinės tapatybės draudimą, ir į naują Konstituciją įtraukti tokios diskriminacijos draudimą; reiškia susirūpinimą dėl dažnų išpuolių prieš translyčius asmenis ir dėl to, kad LGBTI asmenims nesuteikta apsauga nuo smurto veiksmų; labai apgailestauja dėl to, kad asmenys, padarę neapykantos nusikaltimus prieš LGBTI asmenis, dažnai lieka nenubausti arba jiems skiriama bausmė sušvelninama dėl aukos tariamos neteisėtos provokacijos; pakartoja savo raginimą Turkijos vyriausybei nurodyti Turkijos ginkluotosioms pajėgoms nebepriskirti homoseksualumo ir transseksualumo psichoseksualinio pobūdžio ligoms;

30. apgailestauja, kad avarijos Somos ir Ermeneko kasyklose nusinešė daug gyvybių; palankiai vertina tai, kad Turkija ratifikavo Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) konvenciją dėl saugos ir sveikatos kasyklose ir ragina skubiai ją įgyvendinti; pabrėžia, kad svarbu spręsti profesinės sveikatos ir saugos darbe problemas visuose sektoriuose, ir primygtinai ragina Turkijos vyriausybę užtikrinti, kad mirtinų nelaimingų atsitikimų darbe priežiūra būtų skaidresnė; yra įsitikinęs, kad profesinių sąjungų laisvė, socialinis dialogas ir socialinių partnerių dalyvavimas yra būtini klestinčios ir pliuralistinės visuomenės raidai, ir pabrėžia, kad socialinės politikos ir užimtumo srityse svarbu siekti tolesnės pažangos, pagrįstos tinkamai ir laiku įgyvendinamomis TDO konvencijomis; atkreipia dėmesį į teisės aktų, susijusių su darbuotojų ir profesinių

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

sąjungų teisėmis, trūkumus; pabrėžia, kad teisė jungtis į organizacijas, kolektyvinių derybų teisė bei privačiojo sektoriaus darbuotojų ir valstybės tarnautojų teisė streikuoti turės būti suderinta su ES acquis ir tarptautiniais standartais; primygtinai ragina Turkijos vyriausybę parengti teisėkūros gerinimo ir suderinimo su TDO standartais veiksmų planą; pabrėžia, kad svarbu, jog Turkija atitiktų skyriaus „Socialinė politika ir užimtumas“ atidarymo kriterijus; ragina Komisiją teikti Turkijai reikiamą techninę pagalbą darbo reformų srityje ir skatinti ES standartus;

31. ragina Turkiją priimti teisės aktus, reglamentuojančius ne visą dieną dirbančių asmenų darbo sąlygas, pvz., asmenų, kurie šiuo metu dirba standartų neatitinkančiomis sąlygomis, neturi darbo vietos garantijos arba patiria problemų, susijusių su stojimu į profesines sąjungas; atkreipia dėmesį į tai, kad gavybos ir statybų sektoriai yra pavojingiausios pramonės šakos Turkijoje, ir ragina atlikti skaidrius nelaimingų atsitikimų darbe, sukėlusių nukentėjusiojo mirtį, tyrimus;

32. ragina Turkijos vyriausybę sustabdyti savo planus statyti Akuju atominę elektrinę; atkreipia dėmesį į tai, kad numatyta statybos vieta yra regione, kuriame gali būti didelių žemės drebėjimų, tad ji kelia didelę grėsmę ne tik Turkijai, bet ir visam Viduržemio jūros regionui; todėl prašo Turkijos vyriausybės prisijungti prie Espo konvencijos, kurią pasirašiusios šalys įsipareigoja pranešti viena kitai apie svarstomus didelius projektus, galinčius turėti didelį neigiamą poveikį aplinkai didelėje teritorijoje nepaisant sienų, ir tarpusavyje konsultuotis; šiuo tikslu prašo Turkijos vyriausybės įtraukti kaimyninių šalių, pvz., Graikijos ir Kipro, vyriausybes arba bent su jomis konsultuotis toliau plėtojant Akuju elektrinės projektą;

Bendri interesai ir uždaviniai

33. pabrėžia didelę ES ir Turkijos muitų sąjungos naudą; primena, kad nuo muitų sąjungos pradžios 1996 m. dvišalės Turkijos ir ES prekybos vertė padidėjo daugiau kaip keturis kartus, taip pat gerokai padidėjo ES tiesioginės užsienio investicijos į Turkiją ir pagerėjo abiem pusėms naudinga Turkijos ir Europos Sąjungos įmonių integracija; tačiau, atsižvelgdamas į tai pabrėžia, kad bet koks teigiamo muitų sąjungos poveikio padidėjimas yra glaudžiai susijęs su jos taisyklių ir reikalavimų laikymusi, ir todėl yra labai susirūpinęs dėl didėjančių Europos įmonių prekybos su Turkija problemų; atkreipia dėmesį į naujausią Pasaulio banko paskelbtą muitų sąjungos vertinimą, kuriame pabrėžiamas poreikis imtis keleto reformų, kuriomis taip pat ir ateityje būtų palaikoma glaudžiam ekonominiam bendradarbiavimui palanki aplinka; ypač pabrėžia, kad reikia išnagrinėti galimybę i) išplėsti muitų sąjungos taikymo sritį ir į ją įtraukti žemės ūkio produktus, paslaugas ir viešuosius pirkimus, ii) sukurti palankias tolesnio prekybos augimo sąlygas, įskaitant vizų išdavimo supaprastinimą verslo reikalais keliaujantiems asmenims, iii) intensyviai tęsti ES ir Turkijos konsultacijas dėl ES ir trečiųjų šalių pasirašytų laisvosios prekybos susitarimų poveikio Turkijai;

34. mano, kad Turkijos ir ES politinį dialogą reikėtų papildyti reguliariu, struktūriniu aukšto lygio ekonominiu dialogu bendro intereso klausimais, įskaitant prekybos ryšius su trečiosiomis šalimis; šiuo klausimu atkreipia dėmesį į tinkamo teisinės valstybės veikimo ir ekonominio vystymosi sąveiką; mano, kad svarbu vystyti ir stiprinti Turkijos ekonominę, institucinę ir teisinę sistemą ekonomikos ir pinigų politikos srityse, ypač atkreipiant dėmesį į centrinio banko nepriklausomumą, taip pat mano, kad tai galėtų sustiprinti Turkijos atitiktį acquis; pažymi, kad ekonominis bendradarbiavimas itin pagerėtų, jei Turkija pakankamai laikytųsi ES standartų viešųjų pirkimų, konkurencijos, užimtumo ir socialinės politikos srityse;

35. dar kartą patvirtina savo paramą 2014 m. spalio 1 d. išgaliojusiai su ES pasirašytai readmisijos sutarčiai; ragina Komisiją toliau stebėti Turkijos pažangą įgyvendinant vizų režimo liberalizavimo veiksmų planą; teigiamai vertina veiksmingas pastangas siekiant atitikti kriterijus, nustatytus vizų režimo liberalizavimo veiksmų plane; primena, kad dialogas dėl vizų režimo liberalizavimo yra nuopelnais grindžiamas procesas ir kad Turkija turėtų įvykdyti visus vizų režimo liberalizavimo veiksmų plane nustatytus reikalavimus, įskaitant pirmiausia visapusišką ir veiksmingą visų readmisijos susitarimo nuostatų įgyvendinimą; primena Turkijos prievolę visapusiškai ir veiksmingai vykdyti readmisijos susitarimą ir liberalizuoti vizų režimą visoms valstybėms narėms, įskaitant nediskriminacinę galimybę visų ES valstybių narių piliečiams be vizų patekti į Turkijos teritoriją; ragina Turkiją visapusiškai ir veiksmingai įgyvendinti esamus dvišalius readmisijos susitarimus; primena, kad Turkija yra viena iš pagrindinių tranzito šalių neteisėtai migracijai į ES, ir ragina ją pagerinti

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

tarptautinį bendradarbiavimą su kaimyninėmis ES valstybėmis narėmis šiuo klausimu; palankiai vertina Užsieniečių ir tarptautinės apsaugos įstatymo įsigaliojimą ir tai, kad 2014 m. balandžio mėn. buvo įsteigtas Migracijos valdymo generalinis direktoratas, nes tai svarbus žingsnis siekiant laikytis teisėtų ir neteisėtų migrantų tarptautinės apsaugos ES standartų; pažymi, kad reikia didinti Turkijos ir visų ES valstybių narių bendradarbiavimą, kuriuo visų pirma būtų siekiama stiprinti bendrų sienų su visomis ES valstybėmis narėmis valdymą; pabrėžia, kad Turkija turi toliau stiprinti sienų saugumą, kad būtų kovojama su neteisėta migracija į ES šalis;

36. primena strateginę Turkijos svarbą ES energetiniam saugumui ir laiko Turkiją svarbia partnere energetikos sektoriuje; nurodo tris 2013 m. pabaigoje patvirtintus pietinio dujų koridoriaus projektus, kurie padidins dujų tiekimo Turkijai saugumą ir ES, kaip pagrindinės energetikos rinkos, prieinamumą; mano, kad, atsižvelgiant į vis konkurencingesnes energijos išteklių rinkas ir įvairių energijos šaltinių bei tiekimo trasų poreikį, Turkija, turėdama didžiules atsinaujinančiųjų energijos išteklių galimybes, galėtų svariai prisidėti prie ES energetinio saugumo ir jos užmojų įvairinti energijos šaltinius pagal tarptautinę teisę; yra susirūpinęs dėl glaudesnio Turkijos ir Rusijos bendradarbiavimo energetikos srityje, todėl mano, kad ES turėtų paspartinti derybas dėl energetikos;

37. primena Turkijos, kaip ES partnerės ir NATO valstybės narės, strateginę poziciją, taigi ir jos lemiamą geopolitinę svarbą bei svarbą visapusiškai strategijai, kuria siekiama spręsti rytinių ir pietinių jos kaimynių, ypač Sirijos ir Irako, saugumo ir stabilumo klausimus; atkreipia dėmesį į tai, kad dėl labai rimtų įvykių regione ir Europos teritorijoje įvykdytų teroro aktų būtina stiprinti dialogą ir bendradarbiavimą su ES užsienio politikos klausimais plėtojant ES ir Turkijos politinį dialogą; ragina Turkiją atlikti aktyvų vaidmenį tarptautinėje koalicijoje prieš Irako ir Levanto islamo valstybę (ISIL) ir šiuo tikslu pasinaudoti visais turimais išteklių; ragina Turkiją sustiprinti priemones, kurios užkirstų kelią vadinamiesiems užsienio kovotojams, lėšoms arba įrangai pasiekti ISIL arba kitas ekstremistines grupuotes per jos teritoriją; pabrėžia, kad reikia toliau vykdyti ir stiprinti reguliarią ES ir Turkijos dialogą kovos su terorizmu klausimu ir imtis konkrečių priemonių bei veiksmų, kurie sudarytų mūsų visų bendrą pastangų kovoti su visų rūšių terorizmu dalį; ragina Turkiją užtikrinti veiksmingą sienų kontrolę ir toliau teikti būtina pagalbą humanitarinės pagalbos priemonėmis pabėgėliams, patenkantiems į šalį iš Sirijos, ir užtikrinti Sirijos pilietinio karo aukų saugumą; pabrėžia, jog ES ir Turkijai svarbu dažniau palaikyti aukšto lygio dialogą ir konsultuotis užsienio politikos ir saugumo klausimais, kad būtų užtikrinta, jog Turkijos ir ES politika papildytų viena kitą ir kad Turkija laipsniškai derintų savo užsienio politiką su ES užsienio politika;

38. laikosi nuomonės, kad Turkijos užsienio reikalų ministras, kai tinkama, turėtų būti kviečiamas dalyvauti Užsienio reikalų tarybos posėdžiuose; mano, kad yra reikalinga struktūrinio dialogo, bendradarbiavimo ir koordinavimo užsienio, saugumo ir gynybos politikos klausimais sistema;

39. apgailestauja, kad Turkijos Didžiosios Nacionalinės Asamblėjos grasinimai karo veiksmais Graikijai nebuvo atšaukti nepaisant sėkmingai vykusio Graikijos ir Turkijos dialogo ir šalių bendradarbiavimo;

40. giria Turkiją už jos ilgalaikę pagalbą, teikiamą 1,6 mln. pabėgėlių iš Irako ir Sirijos, taip pat dėl humanitariniais tikslais palaikomos atviros sienos politikos; palankiai vertina 2014 m. spalio mėn. priimtą Laikinosios apsaugos direktyvą, pagal kurią pabėgėliams suteikiamas saugus teisėtas statusas ir galimybė gauti tapatybės kortelę bei patekti į darbo rinką; ragina ES toliau teikti finansinę paramą humanitarinei pagalbai Turkijoje esantiems Sirijos ir Irako pabėgėliams užtikrinti; pažymi, kad pabėgėlių stovyklų pajėgumai maksimaliai išnaudoti, o tai, kad pabėgėliams reikia rasti gyvenamąją vietą, sukelia didžiulį spaudimą gelbstint jų gyvybes ir paskirstant išteklius; mano, kad ES turėtų aktyviai remti Turkijos vyriausybę nustatant ilgalaikės pagalbos pabėgėliams programas ir skatinti galimybę gauti išsilavinimą, sveikatos priežiūrą ir (teisėtą) darbą; ragina Komisiją skirti daugiau lėšų pagal II-ąją PNPP ir priemonę, kuria prisidedama prie stabilumo ir taikos, kad būtų padedama teikti reikiamą pagalbą vietos bendruomenėms, į kurias plūsta dideli pabėgėlių srautai; taip pat ragina valstybes nares pažeidžiamiausiems pabėgėliams teikti (laikinojo) perkėlimo vietas vadovaujantis atsakomybės pasidalijimo dvasia;

41. ragina Turkiją, pasitelkus savo partnerių teikiamą techninę ir finansinę paramą, suteikti vis gausėjančiam Turkijoje gyvenančių Sirijos vaikų būriui galimybę įgyti išsilavinimą;

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

Gerų kaimyninių santykių kūrimas

42. primygtinai ragina Turkijos vyriausybę nutraukti nuolatinius Graikijos oro erdvės ir teritorinių vandenų pažeidimus, taip pat Turkijos karinių lėktuvų skraidymą virš Graikijos salų;

43. ragina Turkijos vyriausybę nedelsiant pasirašyti ir ratifikuoti Jungtinių Tautų jūrų teisės konvenciją (UNCLOS), kurią yra pasirašiusi ir ratifikavusi ES ir jos 28 valstybės narės, ir pabrėžia teisėtą Kipro Respublikos teisę sudaryti dvišalius susitarimus dėl jos išskirtinės ekonominės zonos; primena savo raginimą Turkijai gerbti visų ES valstybių narių suverenias teises, įskaitant teises į gamtos išteklių geologinius žvalgytus ir eksploatavimą, kai toks žvalgytas ar eksploatavimas vykdomas pagal ES *acquis* ir tarptautinę teisę; ragina Turkiją susilaikyti nuo bet kokių veiksmų, galinčių pakenkti geriems santykiams su kaimyninėmis šalimis ir taikaus dvišalių ginčų sprendimo klimatui;

44. apgailestauja, kad Turkija atsisakė vykdyti savo priimtą įsipareigojimą visapusiškai ir nediskriminuojant įgyvendinti EB ir Turkijos asociacijos susitarimo papildomą protokolą visų valstybių narių atžvilgiu; primena, kad toks atsisakymas labai kenkia tolesniam derybų procesui;

45. pakartoja tvirtai palaikantis Kipro susivienijimą remiantis abiem bendruomenėms teisingu, visapusišku ir tvarių šio klausimo sprendimu, vadovaujant JT Generaliniam sekretoriui ir laikantis atitinkamų JT Saugumo Tarybos rezoliucijų ir vertybių bei principų, kuriais grindžiama ES, sukuriant dviejų bendruomenių, dviejų zonų, kurios būtų politiškai lygios ir suteiktų vienodas galimybes visiems gyventojams, federaciją, ir kad susivienijęs Kipras būtų vienas juridinis asmuo, turėtų vieną suverenitetą ir vieną bendrą Kipro pilietybę; palankiai vertina JT specialiojo įgaliotinio Espeno Bartheo Eide'o pranešimą, kad abiejų šalių vadovai pasirenge kuo greičiau atnaujinti JT Generalinio Sekretoriaus vadovaujamas derybas ir reiškia tvirtą paramą JT specialiojo patarėjo Kipro klausimais pastangoms sudaryti sąlygas deryboms atnaujinti; reiškia viltį, kad neseniai išrinkto Kipro turkų lyderio pareikšta nuomonė dėl susijungimo ir susitaikymo suteiks naujų galimybių derybų procese; ragina Turkiją ir visas susijusias šalis aktyviai remti susitaikymo derybas ir imtis reikiamų veiksmų siekiant normalizuoti santykius su Kipru; ragina Turkiją pradėti karinių pajėgų išvedimą iš Kipro ir perduoti užtvirtą Famagustos zoną Jungtinėms Tautoms pagal JT ST rezoliuciją Nr. 550 (1984); kartu ragina Kipro Respubliką, prižiūrint ES muitinės atstovams, atidaryti Famagustos uostą, kad būtų skatinama pozityvi atmosfera, reikalinga siekiant sėkmingai tęsti vykstančias derybas dėl suvienijimo ir sudaryti galimybes turkų kilmės kipriečiams tiesiogiai prekiauti su ES laikantis visiems priimtinių teisinių principų;

46. pakartoja atitinkamus EŽTT sprendimus ir raginimus Turkijos vyriausybei nedelsiant liautis pažeidinėjus Kipro piliečių žmogaus teises ir neleidus jiems naudotis savo turtu, religinėmis ir kitomis žmogaus teisėmis, kylančiomis iš Kipro Respublikos konstitucinės santvarkos ir *acquis communautaire*, taip pat iš pagrindinių ES principų ir vertybių;

47. apgailestauja dėl Turkijos gyvenviečių politikos ir ragina Turkiją susilaikyti nuo tolesnio Turkijos piliečių apgyvendinimo okupuotose Kipro teritorijose, nes tai prieštarauja Ženevos konvencijai ir tarptautinės teisės principams; ragina Turkiją nutraukti visus veiksmus, kuriais keičiama salos demografinė pusiausvyra ir trikdomas tolesnis problemos sprendimas;

48. ragina Turkiją leisti Dingusių be žinios asmenų komitetui ekshumacijos tikslais visapusiškai naudotis visais susijusiais archyvais ir karinėmis zonomis Kipro šiaurinėje dalyje ir suteikti visą svarbią informaciją, kuri padėtų atrasti perkeltus palaikus; ragina ypatingai atsižvelgti į Dingusių be žinios asmenų paieškos komiteto darbą;

49. primygtinai ragina Turkiją ir Armėniją toliau siekti normalizuoti santykius ir be išankstinių sąlygų ratifikuoti protokolus dėl diplomatinės santykių užmezgimo, atverti sieną ir aktyviai gerinti santykius, ypač didelį dėmesį skiriant tarpvalstybiniam bendradarbiavimui ir ekonominei integracijai; palankiai vertina vykstantį Turkijos ir Armėnijos dialogą;

2015 m. birželio 10 d., trečiadienis

o

o o

50. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai ir Komisijos pirmininko pavaduotojai, Europos Tarybos generaliniam sekretoriui, Europos Žmogaus Teisių Teismo pirmininkui, valstybių narių vyriausybėms ir parlamentams ir Turkijos Respublikos vyriausybei ir parlamentui.
